

Työ- ja elinkeinoministeriö
Kirjaamo
PL32
00023 Valtioneuvosto

kirjaamo@tem.fi

Dnro: TEM/126/00.04.01/2015

Asia: Lausuntopyyntö – 17.06.2015; Työryhmämietintö – yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen kansallinen voimaansaattaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö on otsikoidun mukaisesti pyytänyt lausuntoa työryhmämietintöön sisältyvästä luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Lisäksi on pyydetty ottamaan kantaa siihen, tuleeko Suomen saattaa mainittu sopimus ja samalla eurooppalaisen patenttijärjestelmä uudistus voimaan Suomessa.

Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry (SPAY) kiittää mahdollisuudesta saada lausua asiassa ja esittää kohteliaimmin seuraavaa.

Yleistä

Eurooppalainen patenttijärjestelmä uudistus mahdollistaa lähes koko EU:n laajuisen yhtenäisen patenttisuojan ja siihen liittyvän oikeuksien yhdistetyn täytäntöönpanon, mikäli yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehty sopimus saatetaan voimaan kansallisesti kussakin sopimuksen allekirjoittaneessa EU:n jäsenvaltiossa.

Patenttijärjestelmä uudistus tuo mukanaan myös patentin keskinäisen mitätöintimahdollisuuden, mikä patentinhaltijan kannalta saattaa merkitä tuntuvampaa riskiä.

Siirtymäjärjestelyn mukaisesti perinteiset eurooppapatenttihakemukset/eurooppapatentit voidaan sulkea pois yhdistetyn patenttituomioistuimen toimivallasta tietyn ajan, minkä jälkeen tämä ei enää ole mahdollista. Näin ollen patenttiriitojen käsittely kansallisella tasolla tulee tulevaisuudessa rajoittumaan ainoastaan kansallisten patenttien osalle. Tämän mahdollista vaikutusta työryhmämietinnössä ei ole arvioitu.

Yksityiskohtia

SPAY katsoo hyväksi sen, että Suomen patenttilakia (PL) pyritään yhtenäistämään mainitun sopimuksen kanssa. Tässä yhteydessä SPAY kuitenkin haluaa esittää muutamia näkökohtia.

PL 3 §:ä ehdotetaan muutettavaksi mm. sopimuksen artiklaa 25 c) vastaavaksi suojan rajoittamiseksi menetelmällä välittömästi aikaansaatuun tuotteeseen. Kyseinen PL 3 § olisi ehkä selkeämpi, mikäli termi ”välittömästi” siirrettäisiin termin ”aikaansaatu” yhteyteen siten, että 3 momentti kuuluisi seuraavasti:

”... 3) tarjoamalla, saattamalla vaihdantaan tai käyttämällä patentilla suojatulla menetelmällä välittömästi aikaansaatuja tuotteita, ...”.

Näin ollen sanajärjestys vastaisi paremmin myös TRIPS-sopimuksen 28 artiklan ja Euroopan patenttisopimuksen 64(2) artiklan sanamuotoja.

PL 70 n § koskee eurooppapatenttihakemuksen antamaa väli aikaista suojaa, toimenpiteitä tämän aikaansaamiseksi ja aikaansaadun väli aikaisen suojan seuraamuksia.

Hallituksen esityksessä, sivulla 127 todetaan ainoastaan, että: ”*Yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehty sopimus ei muuta niitä patenttilain säännöksiä, joiden perusteella Suomessa voimassa olevan perinteisen eurooppapatentin suoja-ala määräytyy eri kieliversioista.*”

Yhtenäisestä patenttisuojasta annettu asetus koskee toisaalta vain aikaa eurooppapatentin myöntämisen jälkeen. Näin ollen eurooppapatenttihakemuksen väli aikaista suojaa koskevat säännöt olisivat voimassa riippumatta siitä tuleeko eurooppapatenttihakemuksesta perinteinen eurooppapatentti tai vaikutukseltaan yhtenäinen eurooppapatentti.

PL 70 n § jättää näin ollen epäselväksi miten kyseinen pykälä tulkitaan vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin osalta. Voidaanko esimerkiksi korvauskanteessa korvaus vaikutukseltaan yhtenäisellä eurooppapatentilla suojatun keksinnön hyväksikäyttämisestä määrätä hakemusajalta vaikka suomenkielistä (tai ruotsinkielistä) käännöstä hakemuksen julkaistuista patenttivaatimuksista ei olisi annettu patenttiviranomaiselle. Hallituksen esitystä ja/tai kyseistä pykälää olisi hyvä selventää tämän osalta.

SPAY arvostaa PL 70 h §:än ehdotettua muutosta, jonka mukaan eurooppapatentille voidaan saada oikeusvaikutus Suomessa kolmen kuukauden määräajan puitteissa sen jälkeen, kun pyyntö yhtenäisen patenttisuojan rekisteröimiseksi on lainvoimaisesti hylätty.

Muodollisuuksia

Ennen hallituksen esityksen luovuttamista, oikoluvussa kannattanee huomioida mm. seuraavat kohdat.

Ehdotetussa PL 70 v §:ssä, kolmas momentti, puhutaan mainitun sopimuksen V luvusta. Tämän voisi täsmentää siten, että selkeästi ilmenee, että on kyse sopimuksen I osan V luvusta. Myös III osassa on V luku. Vastaava täsmennys olisi hyvä tehdä myös esimerkiksi hallituksen esityksen sivuilla 107, 112, jne., eli niissä kohdissa joissa viitataan nimenomaisesti sopimuksen määrittelemään eurooppapatentin tuottamaan suojaan.

Hallituksen esityksen sivulla 13, toisessa kokonaisessa kappaleessa, puhutaan Euroopan patenttiviraston hallintoneuvoston alaisuudessa olevasta erityisvaliokunnasta. Hallintoneuvostohan on Euroopan patenttijärjestön elin.

Hallituksen esityksen sivulla 15, ensimmäisessä kokonaisessa kappaleessa, puhutaan yhdistetyn tuomioistuimen keskusjaoston toimipaikasta ja toimipisteistä. Sivulla 16, väliotsikon ”*Yhdistetyn patenttituomioistuimen toiminta*” alla on puhe vain toimipisteistä.

Hallituksen esityksen sivulla 71, kolmannessa kokonaisessa kappaleessa, on aluksi puhe keskusjaostosta, viidenneksi viimeisellä riveillä on vahingossa tullut kirjattua keskustajaosto.

Lopuksi

SPAY katsoo perustelluksi, että mainittu sopimus saatetaan voimaan Suomessa. Sopimuksen tavoitteen ja patenttijärjestelmäuudistuksen käyttäjien kannalta olisi kuitenkin oleellista, että mahdollisimman moni sopimusvaltio saattaisi sopimuksen voimaan siten, että oikeasti olisi kyse EU:n laajuisesta patenttisuojasta.

Mikäli järjestelmässä sen voimaan tullessa olisi vain pakolliset 13 sopimuksen allekirjoittanutta jäsenvaltiota, eurooppalaisen patenttijärjestelmän uudistus olisi vain puolitiessään, jolloin myös sen potentiaaliset edut jäisivät vaillinaisiksi.

Tästä johtuen SPAY toivoo, että Työ- ja elinkeinoministeriö edistäisi voimaansaattamisvaihetta eurooppalaisella tasolla siten, että järjestelmä astuisi voimaan koko maantieteellisessä laajuudessaan.

SPAY jatkaa erittäin mielellään muiden sidosryhmien kanssa uuden järjestelmän ja siihen liittyvien järjestelyjen kehittämistä kansallisten viranomaistemme kanssa.

Helsingissä, 12. elokuuta 2015

Kunnioitavasti,

Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry